

Programma Zandwinning IJsselmeergebied

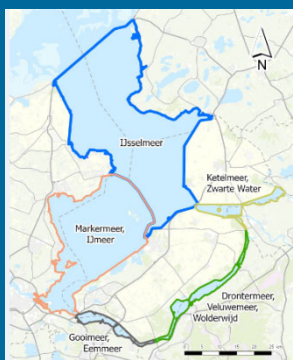
Vernieuwing van het huidige zandwinbeleid, rekening houdend met een goede balans tussen mogelijke zandwinning en andere gebiedsdoelen zoals aanleggen vaargeulen en waterveiligheid.

Mei 2024

Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025 - 2050
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Met het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025 - 2050 (voorheen Zandwinstrategie) vernieuwt het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat het beleid voor de winning van bouwgrondstoffen in het IJsselmeergebied. Het betreft de volgende meren: IJsselmeer, Markermeer-IJmeer en alle randmeren. In de bodem van het IJsselmeergebied bevinden zich grote hoeveelheden zand die geschikt zijn voor uiteenlopende bouwtoepassingen. Daarmee kan het IJsselmeergebied een belangrijke bron zijn om in de zandbehoefte te voorzien. Tegelijkertijd kent het IJsselmeergebied vele andere functies en opgaven op het gebied van waterveiligheid, zoetwatervoorziening, natuur, waterkwaliteit, visserij en recreatie.

Het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025 - 2050 moet duidelijkheid bieden over: 1) of er zandwinning kan plaatsvinden en zo ja, waar, hoe diep en hoeveel. Hierbij moet zandwinning binnen natuur- en milieuranvoorwaarden passen die wet- en regelgeving stellen; 2) hoe zandwinning bijdraagt aan een of meerdere gebiedsdoelen in het IJsselmeergebied; 3) hoe wordt bijgedragen aan de afbouw van het gebruik van fossiele brandstoffen bij zandwinning en transport.

Stand van zaken Programma zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050

In 2023 is het proces gestart om te komen tot een vernieuwd zandwinbeleid voor het IJsselmeergebied. In december 2023 is de laatste stakeholderbijeenkomst geweest die in het licht stond van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en het Participatieplan.

Van dinsdag 9 januari tot en met maandag 19 februari 2024 hebben de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en het Participatieplan van het Programma Zandwinning IJsselmeer 2025-2050 ter inzage gelegen. Er zijn 20 zienswijzen ingediend en de Commissie voor de m.e.r. (Cie mer) heeft een advies gegeven over de NRD. De vragen en opmerkingen vanuit de zienswijzen worden verwerkt en beantwoord in een Nota van Antwoord. Die wordt begin juli verwacht.

Naast beantwoording van de zienswijzen is het ingenieursbureau Witteveen+Bos bezig met het verder uitwerken van de systeemanalyse en worden de voorbereidingen getroffen om de effectbeoordeling te kunnen uitvoeren.

Deltares doet in het kader van kennis voor het zandwinning beleid onderzoek naar :

- fosfaataccumulatie in de verschillende meren;
- temperatuurstratificatie in diepe zandwinputten;
- accumulatie van slib in zandwinputten;
- tijdelijke effecten van zandwinning.

Dit wordt gedaan aan de hand van bureaustudies, maar ook met veldmetingen die door verschillende instanties de afgelopen jaren zijn gedaan en nog steeds worden gedaan. Op dit moment wordt de kennis gebruikt in modellen die ingezet worden om de effecten van zandwinputten in de verschillende meren te bepalen of daar meer inzicht in te krijgen.

Om u verder mee te nemen in de vernieuwing van het Zandwinbeleid wordt er op woensdag 3 juli een stakeholderbijeenkomst georganiseerd in Lelystad.

Zienswijzen

Er zijn 20 zienswijzen binnengekomen op de NRD en het Participatieplan. Hiervan zijn twee zienswijzen afkomstig van een particulier, vijf zienswijzen afkomstig van overheidsinstanties, vier zienswijzen afkomstig van bedrijven, zeven zienswijzen afkomstig van maatschappelijke organisaties en twee zienswijzen afkomstig van een branchevereniging. Daarnaast heeft de Cie mer haar advies gegeven.

De belangrijkste aandachtspunten waar de zienswijzen en het advies aandacht voor vroegen, zijn:

- 1) de samenhang met ander beleid;
- 2) verduidelijking referentiesituatie;
- 3) landelijke afweging en scenariostudie;
- 4) over het Programma;
- 5) standpunten over de alternatieven.

De Nota van Antwoord zal ingaan op de vragen en opmerkingen die gemaakt zijn door de indieners van een zienswijze.

Belangrijke inzichten naar aanleiding zienswijzen

Verder zijn er suggesties gedaan om het speelveld beter in beeld te kunnen brengen. Gezien de zienswijze op de alternatieven denken we er aan om alternatief 3 niet op hoeveelheden te baseren, maar op draagkracht van het systeem en dat per milieuthema gespecificeerd wordt. In het plan-MER wordt dit onderbouwd en nader beschreven.

Ook zijn er opmerkingen over het uitsluiten van -3m waterbodem waarbij niet gekeken wordt tussen NAP en -3m NAP waterkolom. We gaan deze uitsluiting in de plan-MER wel beschouwen. De effectbeoordeling zal daar dan iets over kunnen zeggen.

Wat doen we de komende tijd?

Na beantwoording van de zienswijze wordt er gewerkt aan de systeemanalyse 2.0, worden de effecten van de alternatieven beoordeeld. Verder wordt toegewerkt naar eerste opzet om te komen tot een voorgenomen beleidskeuze die de basis van het vernieuwde zandwinbeleid vormt.

Landelijke afweging

Het Programma Zandwinning IJsselmeergebied staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van een integrale, landelijke afweging rondom bouwgrondstoffenwinning (zie de [Kamerbrief](#) bij publicatie van de Scenariostudie en monitoringscijfers bouwgrondstoffen d.d. 23 april jl.). Het doel van deze afweging is om de consequenties van keuzes over of met gevolgen voor grondstoffenwinning in verschillende gebieden binnen Nederland inzichtelijk te maken.

Het IJsselmeergebied is dus één van de gebieden waar keuzes rondom bouwgrondstoffenwinning zijn voorzien. Uit de effectbeoordeling van zandwinning in het IJsselmeergebied (onderdeel van het plan-MER) moet blijken hoeveel zand binnen de draagkracht van het 'systeem' IJsselmeergebied kan worden gewonnen.

Dit is ook voor de landelijke afweging relevante informatie.

Er is dus sprake van een wederzijdse afhankelijkheid tussen de landelijke afweging en het Programma Zandwinning IJsselmeergebied. Zoals aangegeven in de Kamerbrief van 23 april jl. wordt er gewerkt aan de landelijke afweging. Momenteel is nog niet bekend wanneer deze is afgerond.

Mogelijk worden de keuzes over bouwgrondstoffenwinning in het IJsselmeergebied op een later moment gemaakt dan tot dusver was voorzien. Mocht dit gevolgen hebben voor de planning van het Programma Zandwinning, dan wordt u hierover nader geïnformeerd.

Participatie 2024

Het projectteam hecht grote waarde aan een goede samenwerking met de stakeholders. Ook in 2024 worden stakeholders betrokken bij de ontwikkelingen om te komen tot een Programma Zandwinning. De eerstvolgende stakeholderbijeenkomst is woensdagochtend 3 juli in Lelystad. Daar staat de herijkte systeemanalyse en eerste beoordeling van de effecten van de alternatieven op de agenda. Zet deze datum alvast in uw agenda!

Contact

Dit infoblad is expliciet bedoeld om u te informeren. Tijdens de stakeholderbijeenkomsten is er gelegenheid voor discussie en gedachtewisseling met het projectteam.

Voor vragen kunt u ons bereiken via email: zandwinstrategie@minienw.nl